

Kysely Varsinais-Suomen kirjastojen mediakasvatussuunnitelman toteutumisesta

Varsinais-Suomen
kirjastot

Terhi Hannula & Leena Pylkkö

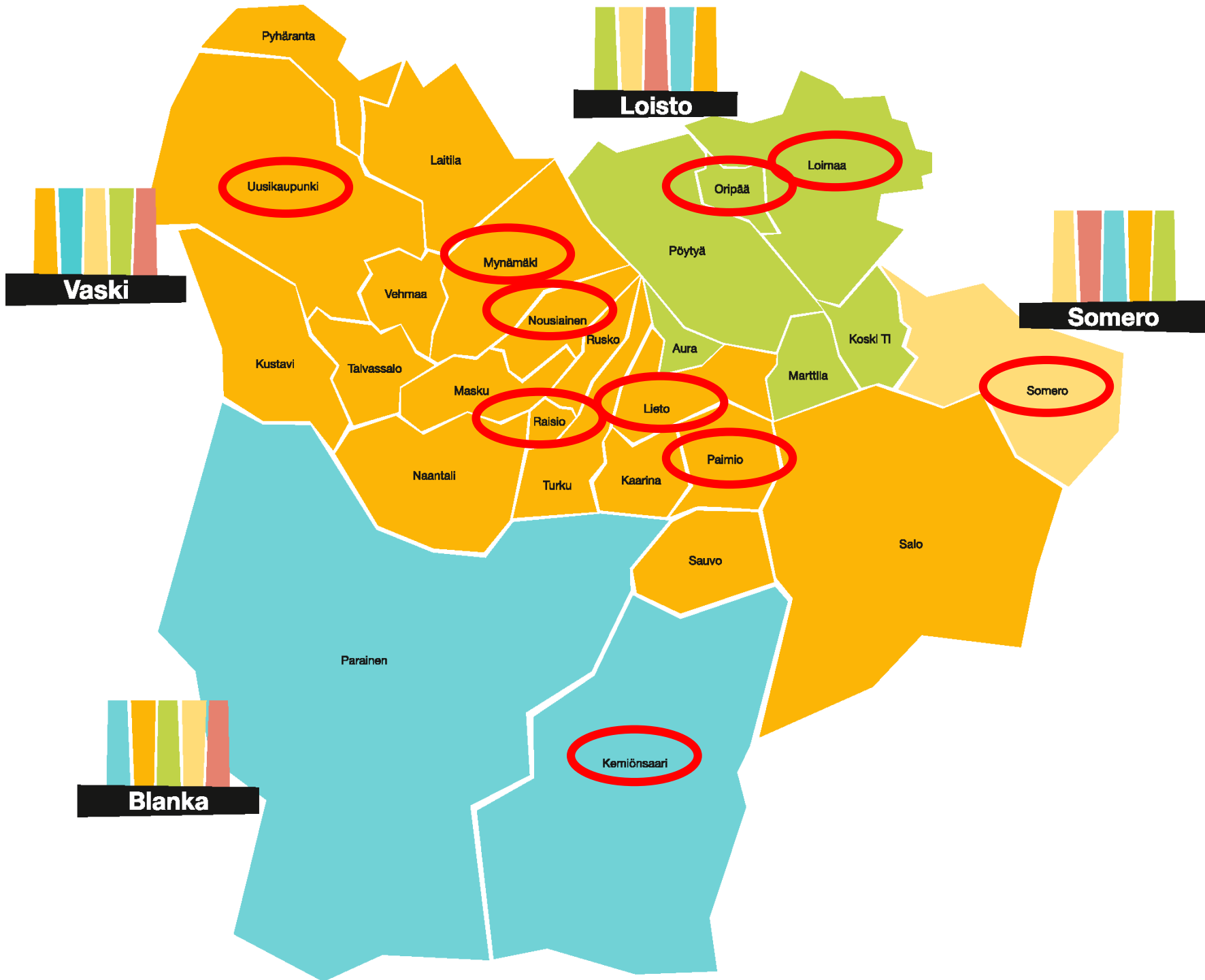
Turun kaupunginkirjasto

10.5.2016

Kyselyn toteutus

- Kysely lähetettiin sähköpostitse maakunnan kirjastojen johtajille, ja vastaamisen pystyi delegoimaan mediakasvatusta toteuttavalle henkilökunnalle.
- Kysely koskee kalenterivuotta 2016: Medialähetti-projekti oli käynnissä vielä keväällä 2016, mutta kysely koskee myös syksyä 2016.
- Jatkossa kysely toteutetaan vuosittain, jolloin voimme nähdä kehityksen.
- Vastaajia 10, kysely lähetettiin 27 kirjastoon. Vastausprosentti oli 37%
- Kyselyyn oli vastannut sekä pieniä että suuria kirjastoja. Sekä sellaisia, joissa toimintaa ollaan vasta aloittelemassa, että sellaisia joissa on jo tehty paljon.

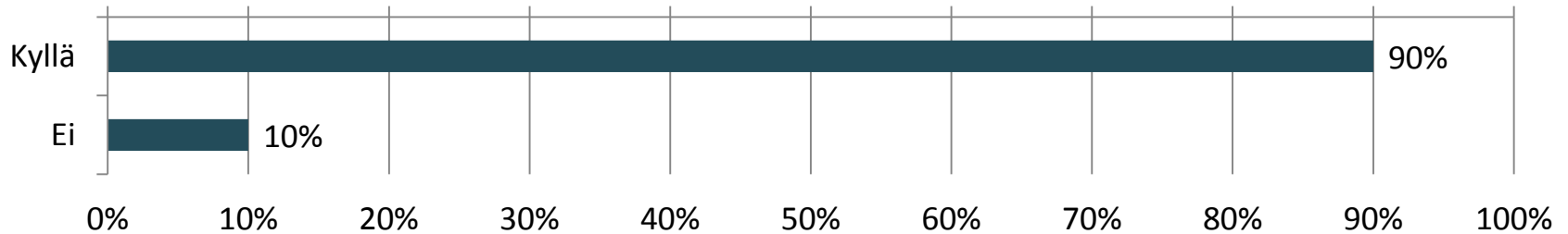

Yleisiä huomioita

- Mediakasvatuksen osallistujatilastot kertovat, että ryhmiä on vastanneissa kirjastoissa otettu vastaan paljon.
- Mediakasvatuksen tavoitteet ovat hyvin selvillä.
- OPS-yhteistyötä tehdään koulujen kanssa.
- Medialähetit-projekti ja Varsisto yhteistyökanavana saivat kiitosta.
- Kiitämme rehellisistä vastauksista! Jos kirjastossa on mediakasvatus vielä kehittämisteella, sekin on arvokasta tietoa.

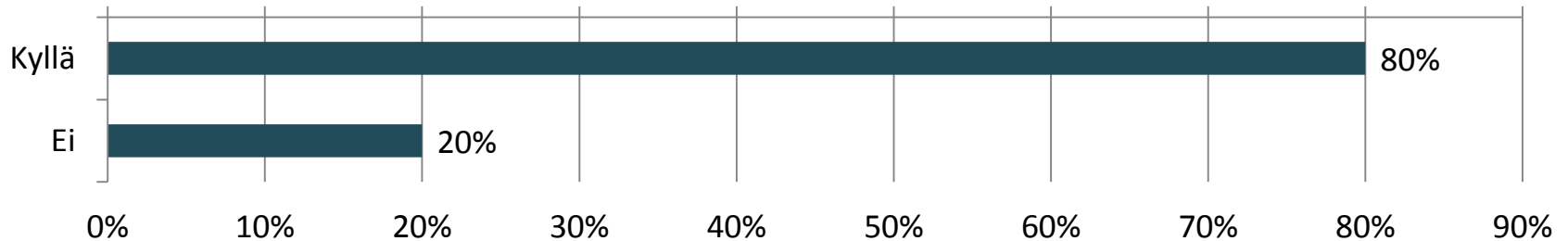
1. Onko kirjaston ja koulun yhteistyölle ollut vuonna 2016 sovittu toimintatavat, joita noudatetaan?

Vastaajien määrä: 10

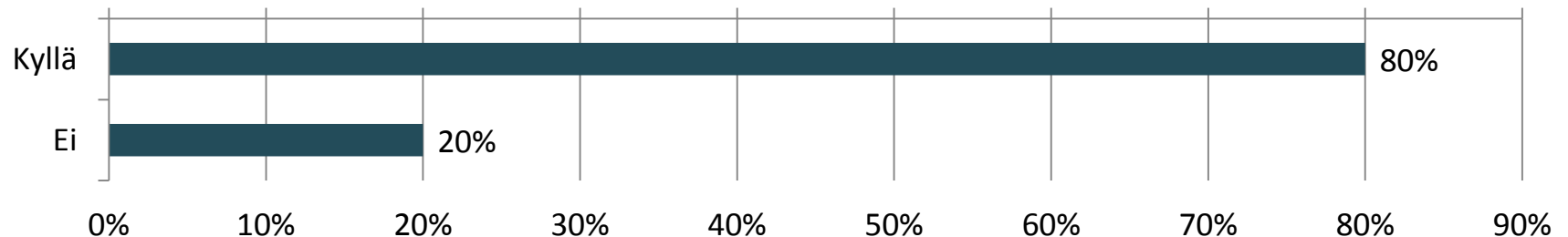
2. Onko henkilökunnalla ollut riittävästi osaamista mediakasvatukseen vuonna 2016?

Vastaajien määrä: 10

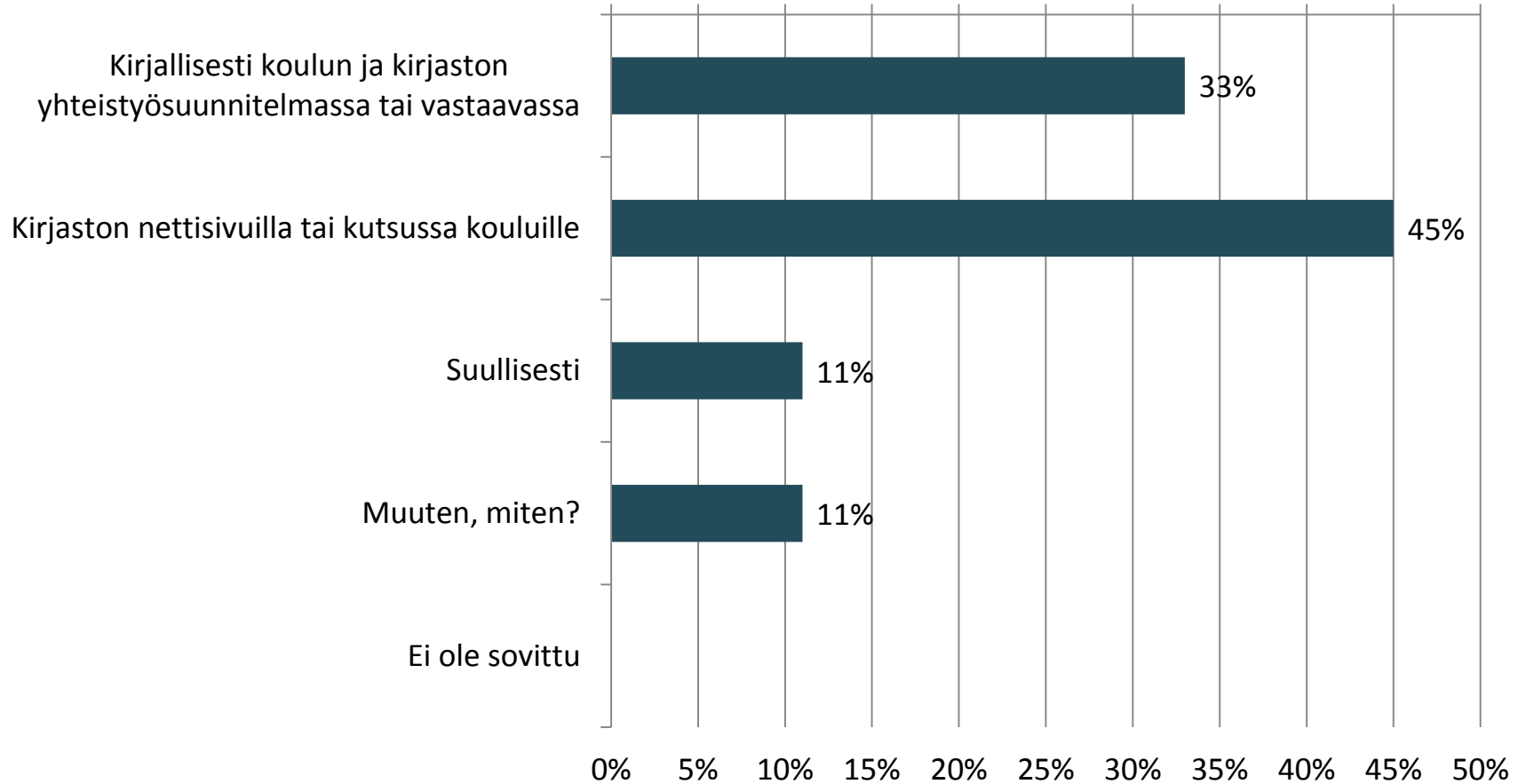
3. Onko kirjastossasi otettu käyttöön uusia mediakasvatuksen menetelmiä vuonna 2016?

Vastaajien määrä: 10

4. Miten kirjaston ja koulun yhteistyöstä on sovittu vuonna 2016?

Vastaajien määrä: 9

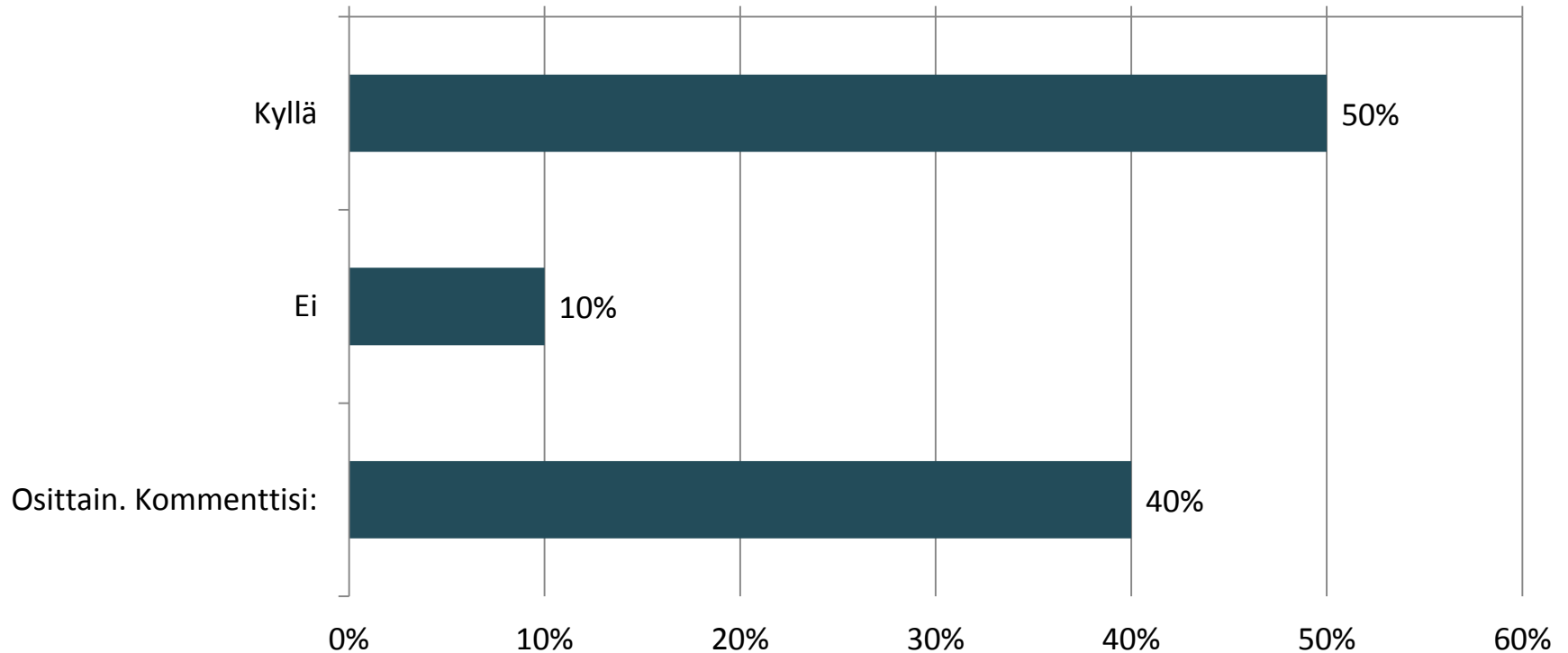

Muuten, miten?

- Vakkatori-hanke

5. Onko tiedotus kirjaston mediakasvatuksesta ollut tasapuolista vuonna 2016? (vs. ohjelmaa saa vain se opettaja, joka ymmärtää kysyä)

Vastaajien määrä: 10

Osittain. Kommenttisi:

- syyskaudella tiedotus tasapuolista
- Kirjaston omassa hankkeessa on tehty myös kohdennettua tiedotusta.
- Kirjavinkkausta saaneet ne, jotka sitä pyytäneet. Kaikki kakkosluokat kuitenkin vinkattu.

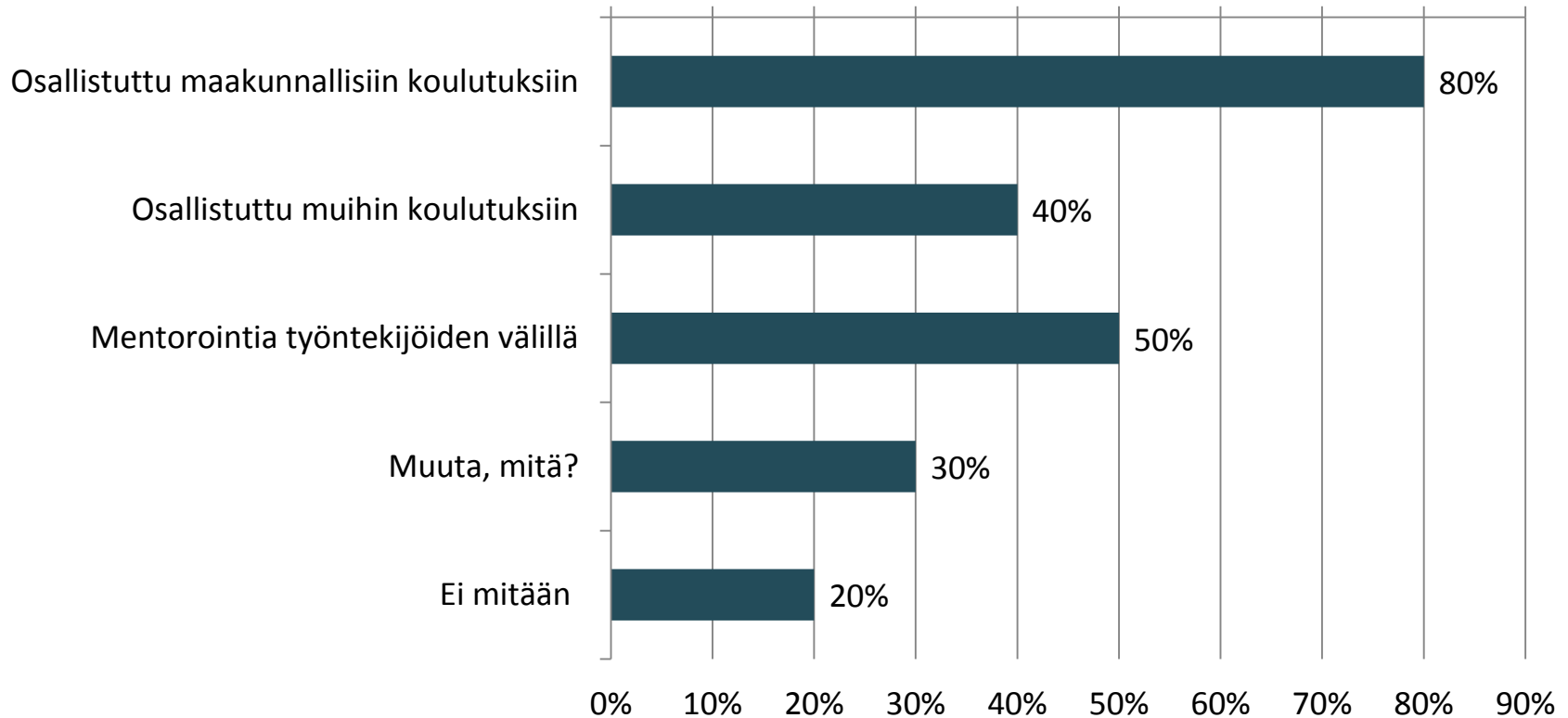
6. Tapahtuma/käyttäjäkoulutustilastot kalenterivuodelta 2016

Vastaajien määrä: 7

Vinkkauksia kpl	Kirjastonkäytön opetuksia kpl	Muita mediakasvatuksen ryhmäkäyntejä kpl	YHTEENSÄ
12	55	5	72
10	20	2	32
36	34	11	104
0	18	0	18
43	29	20	92
27	9	19	110
0	0		0

7. Mitä on tehty henkilökunnan mediakasvatusosaamisen hyväksi vuonna 2016?

Vastaajien määrä: 10, valittujen vastausten lukumäärä: 22

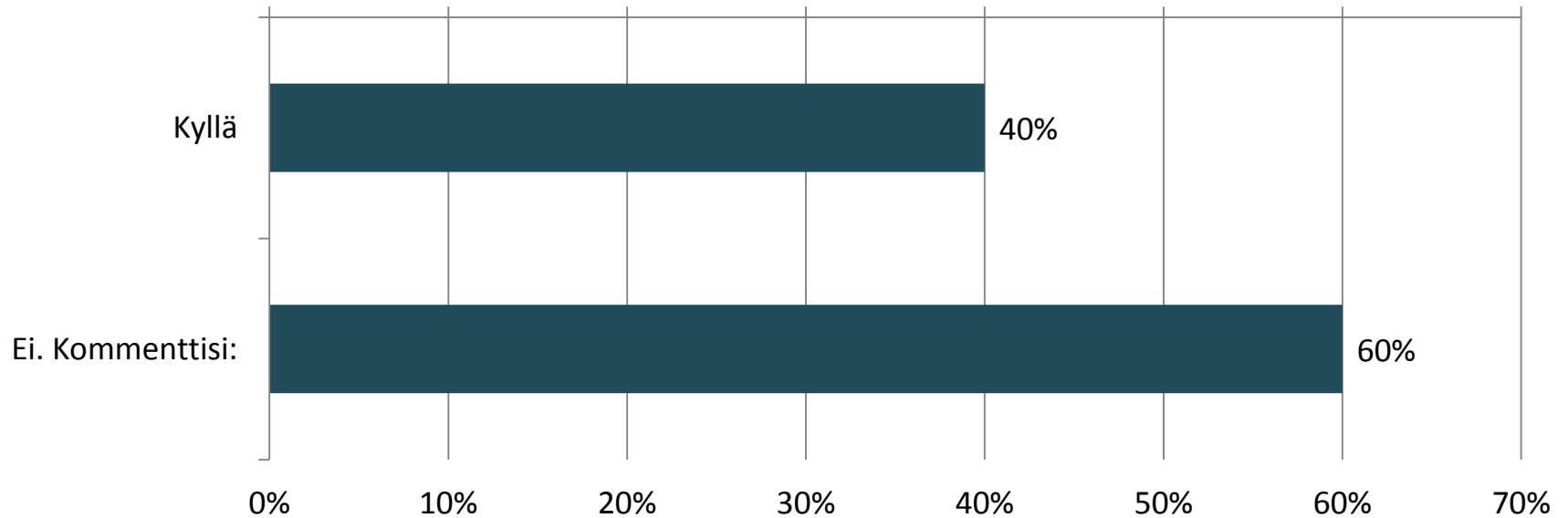

Muuta, mitä?

- Omaehtoinen opiskelu
- Mentorointia myös muiden kirjastojen työntekijöiden kanssa.
- Työntekijä osallistui Medialähetti hankkeeseen

8. Annettiinko työntekijöille etäpäiviä tuokioihin ja vinkkauksiin valmistautumiseen vuonna 2016?

Vastaaajien määrä: 10

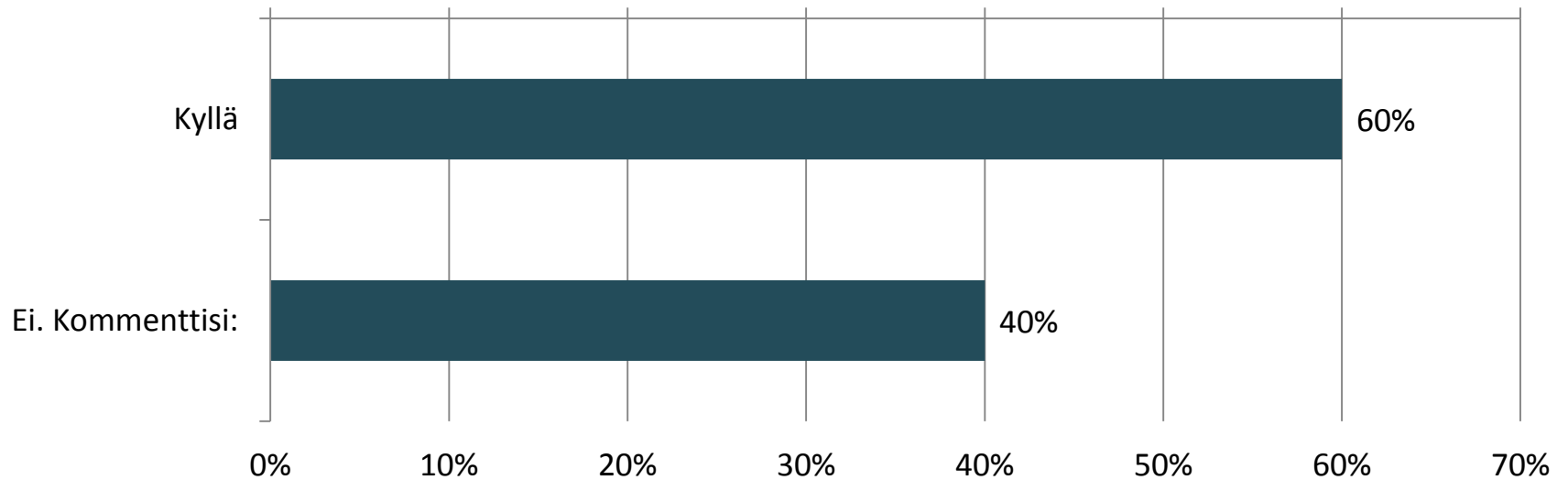

Ei. Kommenttisi:

- Tulossa muutos 2017
- Työntekijät eivät ole tarvinneet/pyytäneet etäpäiviä.
- Olisi annettu, mutta ei ehditty sopia käytännöistä. Johtajat vaihtuivat.
- Työtilanne ei valitettavasti salli etäpäiviä.

9. Annettiinko työntekijöille työaika tuokioihin ja vinkkauksiin valmistautumiseen vuonna 2016?

Vastaajien määrä: 10

Ei. Kommenttisi:

- Mutta itse pystyi jonkin verran järjestelemään töitä niin, että ehti valmistautumaan.
- Ei erikseen, sisältyy työaikaan

10. Jos kirjastossasi on otettu käyttöön uusia mediakasvatuksen menetelmiä vuonna 2016, niin millaisia?

Vastaajien määrä: 8

Vastaukset

Alakouluille suunnattua mediakasvatusta on teemoitettu tarkemmin, jotta opettajien on helpompi tarttua siihen.

Pyrin käyttämään monipuolisemmin tabletteja; QR-koodisunnistuksessa vastauksen antaminen kuvaamalla, tabletti tiedonhaun välineenä, oppilaat vertaisvinkkaajina ja niiden kuvaajina. Kirjavinkkauksessa myös kuvat tärkeitä. Pienten kanssa kuvanlukutaitoa kuvakirjojen avulla. Tunnekasvatusta ilmeikkään Aku Ankan avulla jne.

QR-koodisuunnistus, lukudiplomit, klassikkovinkkaus, sarjakuvavinkkaus

mediamatka, mediatuokio

Ei ole

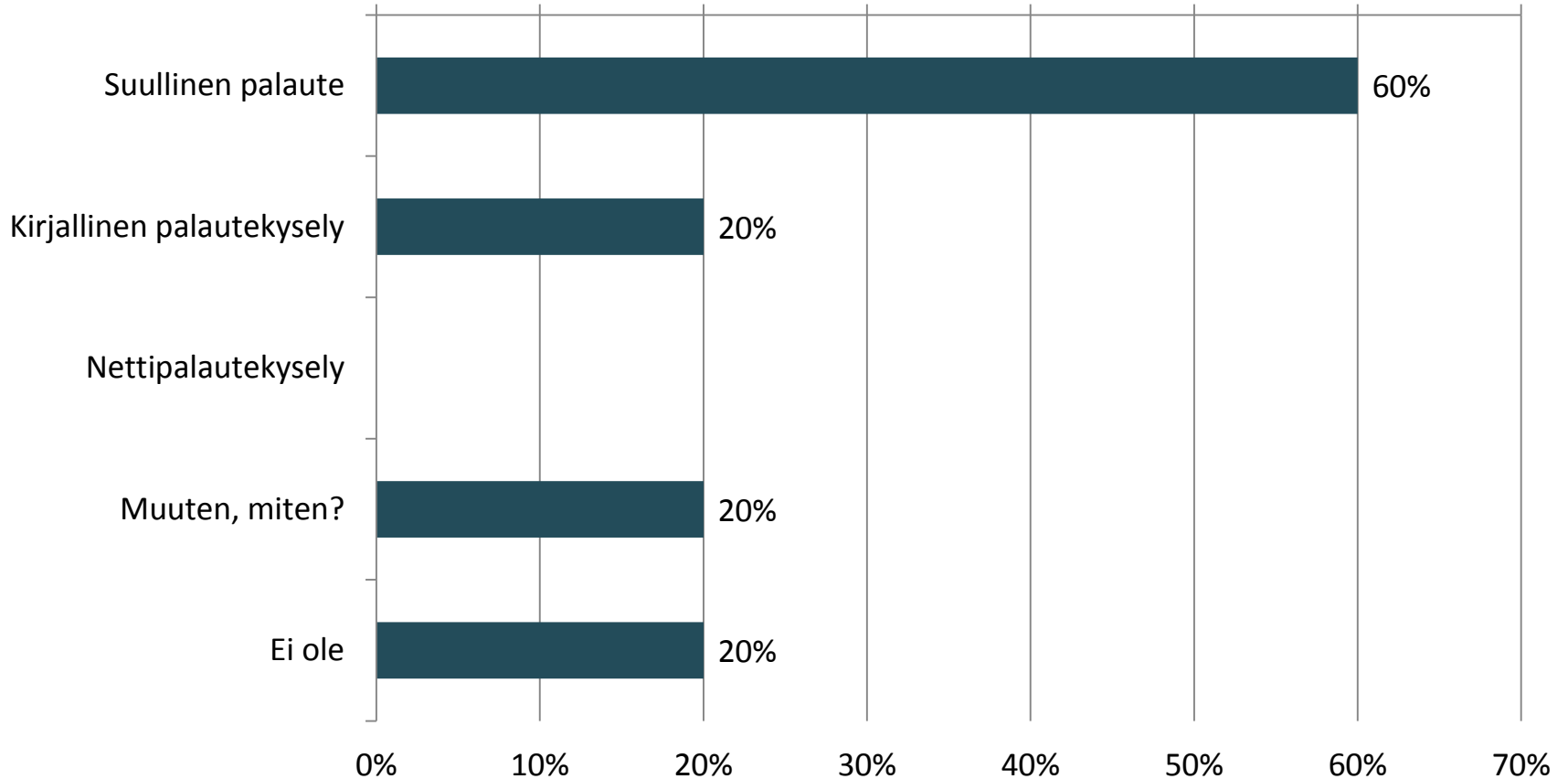
Neljäsluokkalaisten mediamatka, yhdeksäsluokkalaisten Minäkuva mediassa -paja, esikoululaisten mediatuokio

Mediamatka 4-luokkalaisille. Järjestetty pelaamiseen liittyvä tapahtuma [”XX”].

Mediamatka 5. luokkalaisille

11. Onko tilaisuuksista ollut mahdollisuus antaa palautetta vuonna 2016?

Vastaajien määrä: 10, valittujen vastausten lukumäärä: 12

Muuten, miten?

- Kysytty palautetta suoraan opettajilta niin suullisesti kuin sähköpostitsekin
- hymiöpalaute post-it lapuilla

12. Miten palautteeseen on reagoitu vuonna 2016?

Vastaajien määrä: 5

- Ei ole reagoitu
- Saatuani palautetta oppilailta ja opettajilta olen pyrkinyt muuttamaan toimintaa toivottuun suuntaan.
- Palautteeseen reagoidaan aina ja mediakasvatussuunnitelmaa päivitetään jatkuvasti
- Palaute on ollut pääosin positiivista, mutta rakentava palaute on otettu huomioon ja pyritty muuttamaan tilannetta parempaan suuntaan.
- Palautteet olivat niin positiivisia, että mediamatkaa päätettiin jatkaa vuonna 2017.

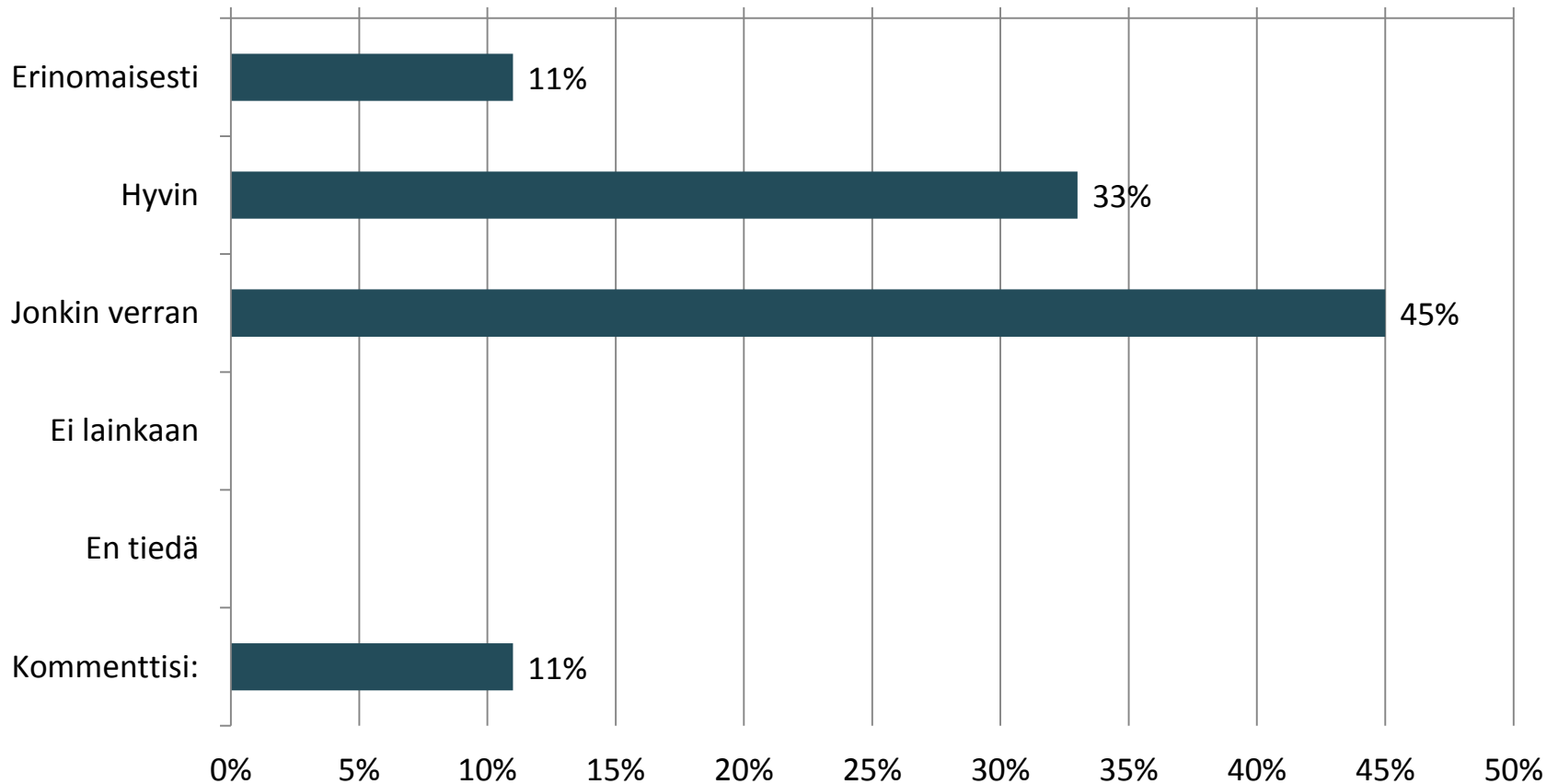
13. Mitkä olivat mediatuokioiden tavoitteet eri luokka-asteilla vuonna 2016

Vastaajien määrä: 7

Eskareilla	1.-2.-luokilla	3.-6.-luokilla	7.-9.-luokilla
Kirjastoon tutustuminen	Kirjastoon ja kirjallisuuteen tutustuminen, kirjastonkäytön opettelu	Tiedonhaun opettelu, kirjallisuuteen tutustuminen	Tiedonhaun oppiminen, kirjallisuuteen tutustuminen
Kirjasto tutuksi paikkana	Minä kirjaston käyttäjänä, lukemaan opettelu	Minä lukijana ja tiedonhakijana; olen omanlaiseni ja mikä minua kiinnostaa	Vähitellen kohti aikuisuutta; kirjaston aikuisten osasto ja eväitä tulevaisuuteen
-	Kirjastokortin saaminen, kirjastonkäyttöön tutustuminen, kirjojen löytäminen	Lukuilo, tiedonhaku, lähdekritiikki, tutkimuskysymysten muotoilu, apua tutkimuksen tekemisessä	Lukuilo, tiedonhaku, lähdekritiikki, apua tutkimuksen tekemisessä
-	kirjavinkkaus	mediamatka	mediakriittisyys
Kirjastoon tutustuminen sekä medioihin tutustuminen Apraattisaari-pelin avulla, lukemisen edistäminen sekä tabletinkäyttötaidot ja etiketti	Kirjaston lastenosastoon tutustuminen QR-koodikävelyn muodossa	Lukemisen edistäminen, kekriperinteeseen tutustuminen	Kirjastotaloon ja aineistoon sekä verkkokirjastoon tutustuminen QR-koodikävelyn muodossa, lukemisen edistäminen ja OPS:ää tukevat kirjavinkkaukset, koodaukseen tutustuminen pelillisin keinoin
Kirjastoon tutustuminen, erilaisten materiaalien esittely, kirjojen kohtelu	Kirjastokortin käyttö ja kirjastonkäytön opetus, kirjavinkkaukset	Kirjavinkkaukset, aakkostus, tiedon haunopetus. mediamatka	Koulukirjasto vastaa mediakasvatuksesta.
"Kirjastokortti -tutkinto"			

14. Kuinka tavoitteet saavutettiin vuonna 2016?

Vastaajien määrä: 9

Kommenttisi:

- 2016 ei ole ollut mediakasvatusta

15. Miten kirjastossasi on sopeutettu toimintaa koulujen uuteen opetussuunnitelmaan (OPS) vuonna 2016?

Vastaajien määrä: 7

Vastaukset

Vuonna 2016 ei vielä mitenkään.

Erillisellä hankkeella, jolla saatiin irrotettua pedagogisesti pätevä kirjastonhoitaja tekemään kirjastopedagogista työtä koulujen kanssa

Seuraamme OPSia ja olemme ottaneet sen huomioon tekemässämme mediakasvatuksessa.

4 lk. ja 8 lk. mediakasvatus yhteistyössä koulujen kanssa

Tarjotaan kirjavinkkausta ja kirjaston mahdollisuutta osallistua erilaisiin tiedonhakuprojekteihin tarpeen mukaan. Minäkuva mediassa -pajaa on tarjottu terveystiedon opettajille. Neljänsien luokkien mediamatka otettu käyttöön ja varhaiskasvatuksen uuden OPS:in tarpeisiin vastattu esikoululaisten mediatuokioiden aloittamisella. Huomioitu ylipäätään ajatusmalli siitä, että kirjasto ei kutsu luokkaa vierailulle kerran vuodessa vaan on vastaamassa koulun tarpeisiin aktiivisesti koko lukuvuoden.

Koulukirjastot ottaneet OPSin paremmin huomioon kuin pääkirjasto.

Vakkatori-hankkeessa suunniteltiin koulun ja kirjaston yhteistyötä uuden OPS:n vaatimusten mukaan.

16. Millainen yhteistyökanava Varsisto on ollut mediakasvatusasioissa vuonna 2016?

Vastaajien määrä: 7

Vastaukset

Maakunnalliset koulutukset ovat olleet hyviä.

Kirjastopedagoginen työ on varsinkin pienessä kirjastossa yksinäistä, Varsiston kautta olen saanut vertaistukea ja uusia ideoita.

Oikein toimiva ja inspiroiva!

Hyödyllinen kanava, saanut paljon vinkkejä mediakasvatukseen. Toivottavasti vinkkejä ja toimintamalleja saatavilla jatkossakin!

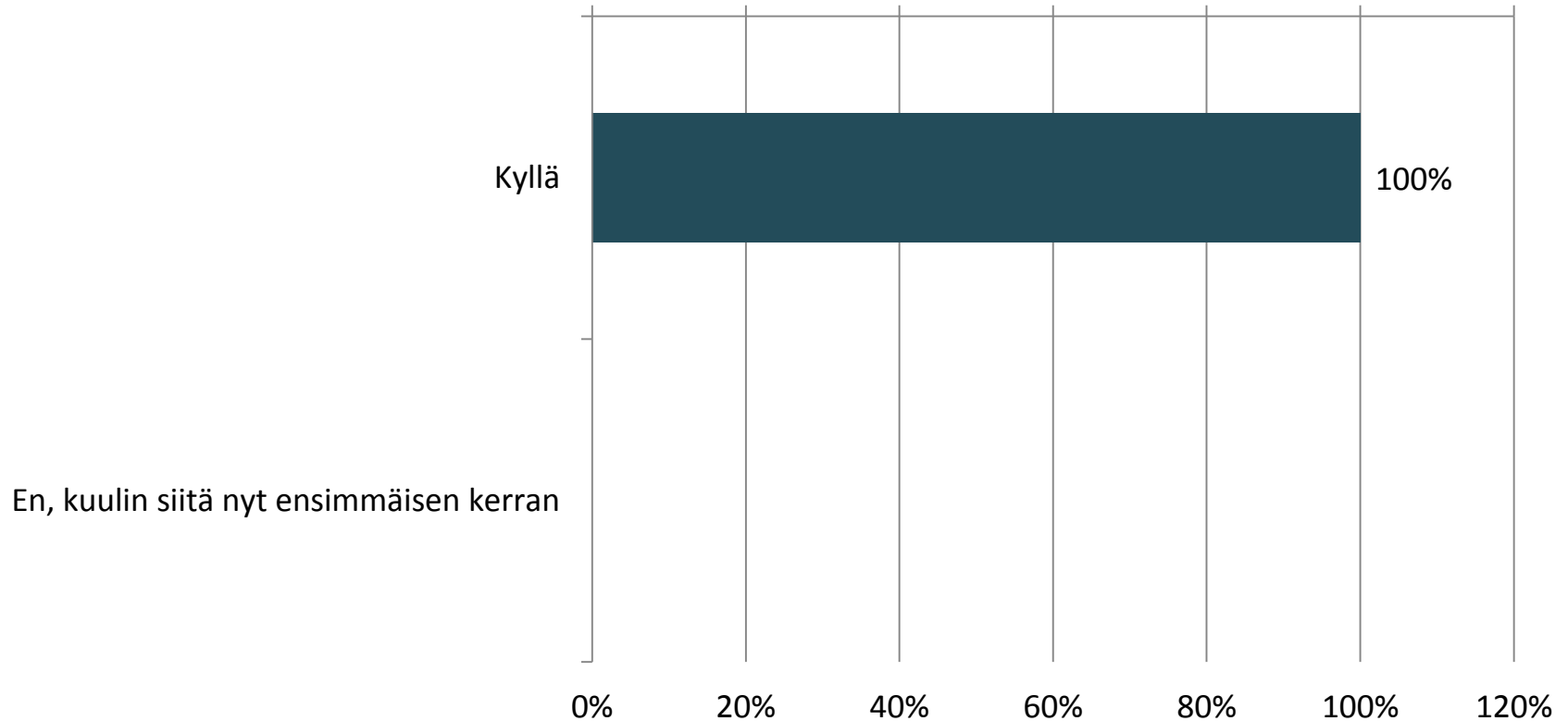
Hyvä varsinkin kun medialähetti on saatavilla medialähettilänsivun kautta ja koulutuksissa on ollut mahdollisuus tutustua medialähettilänsivun toimintaan kuten koodisuunnistukseen.

Tarpeellinen ja tärkeä. Medialähettilänsivun projekti oli erittäin antoisa kaikilta osin.

Hyvä. Medialähettilänsivun hanke antoi paljon uusia vinkkejä ja vertaistukea toimintaan meidän kirjastossa.

17. Oletko kuullut medialähettilänpankista, jonka kautta voi tilata osajia vetämään mediatuokioita Varsinais-Suomen kirjastoissa?
(sivulla <https://vsmaakuntakirjasto.wordpress.com/materiaalipankki/medialahetit/>)

Vastaajien määrä: 10

18. Sanallinen arvio kirjastosi mediakasvatustoiminnasta tai mediakasvatussuunnitelman toteutumisesta vuonna 2016

Vastaajien määrä: 9

Vastaukset

Paljon tekemistä on vielä. Olemme vasta heränneet tasapuoliseen tiedottamiseen, mutta sisältöjen kehittäminen on aika huonolla tolalla.

Mediakasvatustoiminta oli mielestäni vireää, mutta lepäsi yhden ihmisen harteilla ja silloinkin oli mahdollista lähinnä erillisen hankkeen ansiosta. Muita ei ollut mahdollista siihen irroittaa muusta työstä. Toivoisin, että mediakasvatustyö voisi olla osa kirjaston perustyötä ja siihen voisivat osallistua kaikki.

Edetään vähän kerrassaan voimavarojen mukaan.

Olemme päässeet hyvään alkuun ja tarkoitus on kehittää toimintaa vuosi vuodelta.

Medialähetit -projektin avulla saimme hyödyllistä tietoa ja käytännön apua kirjaston omaan mediakasvatukseen. Mediakasvatus on tullut osaksi kirjaston ja koulun yhteistyötä.

Ei toteutunut

Kirjastolla on maakunnallisesta mediakasvatussuunnitelmasta omaan käyttöön sovellettu suunnitelma, joka on näkyvillä kirjaston verkkosivuilla ja joka on toteutettu onnistuneesti.

Parempaan suuntaan ollaan menossa. Tiettyjä toimintakäytäntöjä voitaisiin uudistaa ja tehdä uusia sisältöjä kaikille luokka-asteille. Myös yläkoulun luokille ja ammattioppilaitoksille olisi hyvä luoda jokin mediakasvatuksellinen tunti.

Pienen kirjaston ainoana työntekijänä minun tuntuu hankalalta venyä kaiken muun lisäksi mediakasvatukseen. Medialähetit ovat mainio keksintö!

19. Anna palautetta tästä kyselystä!

Vastaajien määrä: 3

Vastaukset

Kysymykseen 4 olisi pitänyt saada valita useita vaihtoehtoja. Muuten hyvä.

Vähän vaikeaa vastata, kun Mynämäellä ei ole ollut mediakasvatusta vuonna 2016, mutta yrittelen aloittaa sitä koodisuunnistuksen muodossa huhtikuussa 2017. Olisi ehkä ollut hyvä jossain kysymyksissä olla selkeä vaihtoehto ei mediakasvatusta ja sitä myöten olisi voinut hypätä osan kysymyksien yli.

Kysely ok. Liedon osalta vastaukset koskevat vain pääkirjastoa. Meillä myös joka koulussa oppilaitoskirjastot, joissa tehdään vastaavaa työtä.